

XINGEN.

OKTOBER 2022

X-ING GÄVLEBORG

Tema: HÅLLBARHET.

FN:s 17
globala
mål

1 INGEN
FATTIGDOM

2 INGEN
HUNGER

3 HÄLSA OCH
VÄLBEFINNANDE

4 GOD UTBILDNING
FÖR ALLA

5 JÄMSTÄLLDHET

6 RENT VATTEN
OCH SANITET

7 HÅLLBAR ENERGI
FÖR ALLA

8 ANSTÄNDIGA
ARBETSVILLKOR
OCH EKONOMISK
TILLVÄXT

9 HÅLLBAR INDUSTRI,
INNOVATIONER OCH
INFRASTRUKTUR

10 MINSKAD
OJÄMLIKHET

11 HÅLLBARA
STÄDER OCH
SAMHÄLLEN

12 HÅLLBAR
KONSUMTION
OCH PRODUKTION

13 BEKÄMPA KLIMAT-
FÖRÄNDRINGARNA

14 HAV OCH MARINA
RESURSER

15 EKOSYSTEM OCH
BIOLOGISK
MÄNGFOLD

16 FREDLIGA OCH
INKLUDERANDE
SAMHÄLLEN

17 GENOMFÖRANDE
OCH GLOBALT
PARTNERSKAP

AGENDA 2030.

För oss och för kommande generationers skull.

En samling lokala exempel utgående från hållbarhetsmålen inom Agenda 2030 redigerat av Gunilla Almered Olsson och Olle Persson.

Det händer i Österfärnebo, sid 12-14
Slutkonferens om vindkraften, sid 15
Föreningsmöte, sid 16

X-ING GÄVLEBORG

"UNGA GRÖNA VISIONER"

Skrivartävling se sid 20

XINGEN. Oktober 2022.

Tema:

Hållbarhet

Ja, i detta nummer kommer vi att tränga in i begreppet och även vad Agenda 2030 är och hur det används. Det finns även annat läsvärt och intressant i medlemstidningen!

I nästa nummer som utkommer i december har vi ett nytt tema: **"Energi och Vindkraft"**.

Kom gärna med förslag på egna artiklar.

Vill du vara med? Skicka in ditt bidrag till:

xingen@helasverige.se

Glöm inte skriva ditt namn och telefonnummer så vi enkelt kan nå dig.

Hit kan du också vända dig med synpunkter på XINGEN. eller om du tycker vi ska ta upp något särskilt i medlemstidningen.

Mycket nöje med läsningen!

Foto omslag: Helena Näslund, foto sid 2: Lena Husén.

INNEHÅLL.	Sida
Hållbarhet och Agenda 2030	3
Agenda 2030	4–7
Kunskaparen Gunilla Almered Olsson	7
Krönika Emilia Rapp	8
Valåret 2022 från ett landsbygdsperspektiv	8–9
Nätverket för Hållbart Söderhamn	9–10
Nu lider fäbodsäsongen mot sitt slut	10–11
Landsbygdsnätverkets podd "Landet"	11
YMSA – en mötesplats i Österfärnebo	12–13
Vi installerar solel tillsammans!	13–14
I Med och Motvind	14–15
Slutkonferens "I Med och Motvind"	15
Nominera till Årets X-ing 2022 samt Kallelse till Föreningsmöte	16
GIRA-arbetet fortsätter ...	17–18
Vykortet. Hälsning från Friesland	19
Skrivartävling "Unga gröna visioner"	20
Anslagstavlan	21
Tyst... Det börjar snart.	22
På gång!	23

X-ING GÄVLEBORG

HÅLLBARHET OCH AGENDA 2030.

XINGEN. tränger in i begreppen i detta nummer och ser vad som inryms där, specifikt för landsbygder och småsamhällen. De två begreppen bär på frågan om hur vi vill att samhället ska formas för framtiden, inklusive många existerande och kommande utmaningar samt de orosmoln som vi anar idag.

Inom Hela Sverige finns en grupp som redan har funderat på frågan och har tagit fram konkreta lokala exempel.

Temagrupp Agenda 2030.

Agenda 2030 handlar om samhällets hållbarhet (se definition nedan)

Våren 2021 bildades under Hela Sverige ska leva Riksorganisations försorg ett antal temagrupper och bland dem Agenda 2030 gruppen. Den har träffats regelbundet ungefär en gång per månad och blivit utbildad av gruppledaren Gunilla Almered Olsson i de 17 målen som ingår. Från X-ing har vi varit två deltagare, Olle Persson (ordf X-ing) och undertecknad.

Huvudsyftet med gruppen är att sprida kunskapen kring Agenda 2030 vidare till bygderna. I Gävleborg kommer detta att ske inom projektet Förädlingsmackapären (FMP) där vi stöttar bygderna att utveckla lokala utvecklingsplaner (LUP). Där ingår från nu även en modul med Agenda 2030. Framtagen skrift [Agenda 2030 för oss och kommande generationers skull](#) kommer att användas som utbildningsmaterial i FMP.

Förutom att sprida kunskap om Agenda 2030 vill temagruppen utöka antalet deltagare (vi har varit ca 8– 10 aktiva tills nu) för att få upp medvetandet om allvaret och att den höjs i prioritet på Hela Sverige Riks agenda.

Mats Leivig

Definition: Hållbar utveckling anno 2022.

Brundtlandkommissionen 1987: "Hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov."

Denna definition förtydligas med **Rättvisa inom och mellan generationer** som helt centralt för hållbarhetsbegreppet.

En hållbar utveckling bygger på tre dimensioner: samhälle, miljö och ekonomi där miljön – planetens biosfär ger fundamentet för de sociala och ekonomiska dimensionerna. Globala målen innefattar alla tre dimensioner – se figuren.

Gunilla Almered Olsson

Credit:

"Illustrationen är producerad av Azote för Stockholm Resilience Centre vid Stockholms universitet."

AGENDA 2030

för oss och kommande generationers skull.

Hela Sveriges Temagrupp Agenda 2030 har i sitt arbete tagit fram en broschyr som visar på ett 25-tal exempel på de sjutton hållbarhetsmålen från hela Sverige. Det finns ett antal goda exempel från vårt område – Gävleborg, men XINGEN., har istället valt ut några intressanta exempel från andra delar av Sverige.

Läs mer [här](#):

Hållbarhetsmål 3

– Hälsa och välbefinnande

Mål 3 handlar om att god hälsa är avgörande för människors möjlighet att klara skolan, arbeta, försörja sig och leva ett självständigt liv, vilket också bidrar till samhällets tillväxt och hållbara utveckling. Folkhälsan påverkas av hur kvinnor, män och deras barn växer upp och lever, samt hur ohälsa och sjukdom hanteras. Detta kopplar till flera andra agendamål.

Trots hög medellivslängd, god hälsa och god tillgång till hälso- och sjukvård har vi utmaningar också i Sverige. Ohälsosamma levnadsvanor är de största riskfaktorerna för bland annat hjärt- och kärlsjukdomar och cancer. Stillasittande, rökning, ohälsosamma matvanor och riskbruk av alkohol är några exempel. Psykisk ohälsa ökar.

TORUPASJÖNS VANDRINGSLED.

Bodil Nilsson, Torup i Hässleholms kommun

En vandringsled har inordningsställts av Byalaget Västra Torup i Hässleholms kommun. Leden visar lokal historia, flora och fauna samt miljö.

Via medel från Leader LAG PH kunde projektet om Torupasjön – vandringsled starta. Projektet bjuder både på en vandringsled och en naturupplevelse och inte minst utbildning i både hälsa, historia, flora och fauna samt miljö. Det var många frivilliga som hjälptes åt med allt det praktiska.

Projektet och Västra Torups Byalag fick internationell uppmärksamhet genom ett besök av professor Yukihiro Saito från Chiba University i Japan. Professorn har visat intresse för Lokalt Ledd Utveckling, speciellt för projekt med inriktning mot odling i skog och för vandringsleder mm. Vid besöket kunde byalaget visa upp vad Leader betyder för landsbygdsutvecklingen i Sverige.

Läs mer om Byalaget Västra Torup och Torupasjöns vandringsled här www.vastratorup.se

Hållbarhetsmål 7 – Hållbar energi för alla

Mål 7 handlar om att alla människor ska ha tillgång till, och råd med, pålitlig, hållbar och modern energi. Pålitliga energikällor är viktiga för att stora delar av samhället ska fungera. Valet av energiform påverkar i hög grad utsläppen av klimat-påverkande gaser till atmosfären.

Sverige har god tillgång till energi och har en relativt hög andel förnybar energi. Utmaningar är att ställa om hela energi-sektorn till förnybar energi och göra transportsektorn fossilfri. Riksdagen beslutade 2018 om målet att 100 procent av elproduktionen ska vara förnybar till 2040, och att energianvändningen ska vara 50 procent effektivare år 2030 jämfört med 2005.

(H)ELSÄKER LANDSBYGD MED LRG.

– En modell för landsbygder i Agenda 2030.

Mette Adolfsson, Härlunda i Älmhults kommun

Härlundabygden AB (SVB) i Älmhults kommun är engagerade i en modell för lokal beredskap och organisation för kriser som kan drabba samhället. En del av denna modell handlar om lokal energiförsörjning till samhällsviktiga funktioner vid kris. Allt i syfte att stärka landsbygdens oberoende som samtidigt är ett bidrag i omställningen till fossilfri energi. Om strömmen försvinner drabbas samhället hårt. Tillgång till vatten, värme, livs- och drivmedel samt information begränsas eller riskerar försvinna helt.

Härlundabygden avser att bygga och testa en modell med ett lokalt nät som är helt oberoende av det ordinarie nätet. Den bygger på solenergiproduktion och lagring av energin i vätgas.

Man vill organisera landsbygdens egna frivilliga resurser genom en lokal resursgrupp kallad LRG. En LRG är en resurs vid olika naturkatastrofer som stormar, brand, torka eller översvämningar, men också långvarig strömlöshet eller pandemi när framför allt äldre och sjuka kan bli isolerade och ha svårt att klara vardagen på egen hand.

Energilösningen och LRG är tänkt att passa bygemenskaper som byalag, sockenråd, utvecklingsgrupper eller andra grupperingar med gemensamma intressen.

Kontaktlänk: www.haradsback.se

Hållbarhetsmål 8 – Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk hållbarhet

Mål 8 handlar om att alla människor ska ha ett arbete med anständiga arbetsvillkor. Det handlar också om att främja inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt. Alla människor som arbetar behöver få en inkomst som går att leva på, som eliminerar fattigdom och främjar ekonomisk tillväxt i alla länder.

För Sverige och andra utvecklade länders del handlar delmål 8.4 om att förbättra den globala resurseffektiviteten i konsumtion och produktion och bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring, en utmaning.

OFFENTLIG OCH IDEELL I SAMVERKAN.

Emilia Rapp, Fränsta i Ånge kommun

I Fränsta, Ånge kommun, samarbetar kommunen och idrottsföreningen om den caféverksamhet som redan finns i sporthallen på orten.

2019 påbörjades en renovering av simhallen i Fränsta. Det fanns där en lokal som utnyttjades av Fränsta IK och som skulle kunna öppnas upp även mot simhallen.

Idrottsklubben ansvarar för inköp och café och kommunen står för personal under den tid då huset är öppet för allmänheten. Under den tid som idrottsföreningen använder idrottshallen sköter de fika och servering.

Ljungandalens Bad & Sport, som huset nu heter efter renoveringen, blir mer och mer en mötesplats för bygden.

Hållbarhetsmål 11 – Hållbara städer och samhällen

Urbaniseringen är en stark trend både globalt och i Sverige. Med hållbar stadsutveckling menas en process i ständig förändring där vi tar hänsyn till social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. En hållbar stadsutveckling tar också hänsyn till lokala och regionala förutsättningar.

VISSELTOFTA-PODDEN.

Bodil Nilsson, Visseltofta i Osby kommun

Hela Sverige ska leva Skåne erbjuder lokala grupper, byaföreningar och byalag en lokal utbildning i att skapa en egen podd om sin bygd, ledd av erfarna journalister.

”Byalaget Wisseltofta Vänner startade sin poddkurs hösten 2020 och den genomfördes efter startmötet digitalt. I Wisseltofta-Bladet nr. 1 2021 skriver poddutbildarna journalisterna Roger Bengtsson och Håkan Svensson under rubriken Poddkurs trots pandemin bland annat följande: – Det var ett förväntansfullt och glatt gäng som mötte upp när vi hade uppstartsträff i de gamla banklokalerna i mitten av oktober. Sex nyfikna Visseltoftabor tog plats och vi såg verkligen fram emot en kursstart i skogarna utanför Osby. Det blev en glad kväll med många frågor till oss som kursledare och vi kände båda att Visseltoftapodden hade alla möjligheter att både förverkligas och bli väldigt bra... Visseltoftapoddens första avsnitt i världshistorien blev färdigställt. Innehållsrikt, glatt, spännande, nyfiskt. Om en bygd bortom storstädernas larm, tempo och flackande sökarljus. Om människor. Om tillvaron. Precis som vår vision med det här projektet med lokala poddar, gjorda och drivna av invånarna själva.”

Mer om Byalaget Wisseltofta Vänner, Wisseltoftabladet och de senaste avsnitten av Visseltofta podden finns här:

www.visseltofta.nu

Hållbarhetsmål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen

Mål 16 syftar till att främja fredliga, inkluderande och rättvisa samhällen. Alla människor har rätt till frihet och möjlighet att påverka sina egna liv oberoende av etnicitet, kön, religion eller sexuell läggning. Alla människor har rätt att leva i fred och säkerhet utan rädsla för våld och förtryck. För att uppnå mål 16 behöver vi samhällen som arbetar för att minska våld och korruption och öka rättvisan. DET ÄR OMÖJLIGT ATT UPPNÅ HÅLLBAR UTVECKLING UTAN FRED.

STAVSJÖ GJORDE DET OMÖJLIGA – HYRESLÄGENHETER PÅ LANDSBYGDEN.

Peter Eklund, Stavsjö i Nyköpings kommun

I Stavsjö med drygt 200 invånare försvann successivt butik, skola etc. Men för ca tio år sedan startade bygdens befolkning Kiladalens utvecklingsbolag AB (SVB)*.

Det är 120 delägare i bolaget som på olika sätt bidrar till att bygden blir livskraftig, att servicen fungerar väl och att bygdens invånare känner att de har ett kvalitetsmässigt gott liv. Den enskilt största frågan var brist på bostäder.

”Tanken var att erbjuda bygden nya bostäder till de äldre som inte längre orkar ta hand om sitt hus. Om husen i större omfattning läggs ut på marknaden, kan det locka framför allt barnfamiljer som är sugna på att köpa hus med trädgård att påta i. Man kan faktiskt se dessa bostäder som hårdvaluta. I bankernas och Boverkets kalkylmodeller skulle nämligen de nya lägenheterna vara värda mindre än de kostar att bygga – bara för att de ligger några mil utanför tätorten. Det gör det i princip omöjligt med nybygg-

nation på landsbygden. När det lokala utvecklingsbolaget kunde argumentera att bolaget borde jämföras med andra kommunägda bolag eller ideella föreningar, lyckades man rekrytera Nyköpings kommun som borgenär.

Med denna garanti var banken beredd att ge de krediter som krävdes för att byggnationen skulle kunna starta. Men i Stavsjö handlar det inte bara om relationerna till bank och kommun, utan även om ett ovanligt sätt att bygga bostäder. Vägen till byggstart gick via envishet och lite ”varför inte-mentalitet”. Medborgarna i bygden tillfrågades vilka bostadsbehov de hade och vad de var beredda att betala för en ny modern bostad. Med detta som grund togs offerter in. Ett lokalt bolag som hade intresse att bygga bra och ekonomiskt fick bygga husen, utifrån vad de tänkta boende var beredd att betala. Utvecklingsbolaget fick också ett statligt investeringsstöd till hyresbostäder, som var väsentligt för att få låga hyresavgifter. Resultatet blev landets billigaste nybyggda hyresbostäder 2018/2019. I första etappen byggdes 8 lägenheter. År 2022 byggs ytterligare 12 hyreslägenheter.”

Kontakt: www.kuab.eu Rekommenderas: www.youtube.com/watch?v=nmokiTneDBk

*SVB (Särskild VinstutdelningsBegränsning).

Ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning är ett särskilt slag av privat aktiebolag. Reglerna syftar till att säkerställa att företagets vinst huvudsakligen stannar kvar i företaget. Källa:

<https://bolagsverket.se/foretag/aktiebolag/startaaktiebolag/aktiebolagmedvinstutdelningsbegransning.531.html>

KUNSKAPAREN.

Gunilla Almered Olsson

Gunilla har en enorm erfarenhet av forskningsarbete i såväl Sverige som internationellt. Ett litet axplock ur hennes arbete:

Professor i humanekologi, Göteborgs universitet sedan 2007. Doktorerade i västekologi vid Lunds universitet, 1984. Är sedan 1994 medlem av Sveriges Vetenskapliga Råd för Biologisk Mångfald med inriktning på temaområdena Hållbart nyttjande; Jordbrukslandskap och Traditionell kunskap. Hon är medförfattare till forskningsöversikterna för United Nations Intergovernmental Panel for Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES) som utgavs under 2018–19.

Forskningsområde: Hennes forskningsintresse rör människans påverkan på rurala och peri-urbana ekosystem med tonvikt på markanvändning, matproduktion, jordbruksverksamheter och bevarande av naturresurser, biologisk mångfald och ekosystemtjänster i relation till långsiktig hållbarhet.

Nuvarande verksamhet: Nuvarande forskning och aktivism rör **matsystemen och matsäkerhet som överbryggar klyftan mellan stad och land och som ger direkta länkar till globala hållbarhetsfrågor och till omställningsarbete.**

På det lokala planet arbetar hon också i **Omställningsrörelsen** via det lokala nätverket Omställning Kungälv där hennes fokus är klimat och matsystemfrågor.

Ett annat viktigt intresseområde är **människa-natur-temat**, om naturanvändning, ansvar, förvaltning, rättvisa och värde dimensioner. Denna laddade fråga är direkt relaterad till mat, klimat och Omställning till en hållbar framtid. Sitter i Naturskyddsföreningens expertråd.

Bland hennes senaste publikationer är: Olsson, E.G.A. 2021. Biologisk mångfald – en förutsättning för vår matförsörjning. i Tunón, H. & Sandell, K.(red.) 2021. *Biologisk mångfald, naturnyttor, ekosystemtjänster. Svenska perspektiv på livsviktiga framtidsfrågor*. CBM:s skriftserie 121. SLU Centrum för biologisk mångfald, Uppsala & Naturvårdsverket, Stockholm. s. 223–233
Olsson, E.G.A. och Persson, O. 2022. *Agenda 2030 – för oss och kommande generationers skull*. Hela Sverige ska leva. Göteborg.

Läs mer om [Gunilla](#):

Foto: Niklas Elmrin.

KRÖNIKA.

Hej från Fränsta!

Visst pratas det mycket om hållbarhet idag? Kul! Viktigt! Bra! Det tycker förstås jag som också jobbar som hållbarhetsstrateg på Ånge kommun. Men vad är hållbarhet egentligen? För mig så är det till stor del det ni som läser denna medlems-tidning redan gör i Gävleborgs landsbygder idag. Ni är föreningsaktiva och möjliggör därigenom möten mellan människor. Att mötas, bli inbjuden och få vara del av något är det viktigaste för oss människor. Landsbygden både är och har alltid varit proffs på detta. Det är social hållbarhet.

På landsbygden svänger vi också in oanmäl till någon bekant på byn och får en kopp kaffe och en pratstund. Exotiskt tycker vissa, påträngande tycker andra, men vem behöver inte den pratstunden?! När det är färdigfikat passar vi kanske på att få låna med den där stängen med ett handtag som skruvas fast på bak på sonens cykel och som gör att han kan hålla balansen och sedan plötsligt kan cykla själv, eller så lånar vi släpvagnen för att köra lite skrot till återvinningen. I en stad så skulle detta kallas för "delningsekonomi", men när vi i landsbygden gör det så är det bara det vanliga vardagslivet. Inga konstigheter.

I våras blev jag invald i Hela Sveriges ska levas riksstyrelse och jag har förstått att det är för min profil inom hållbarhetsområdet. Ute i Sveriges landsbygder pågår redan det hållbarhetsarbete som Sverige och världen behöver. Vi ska göra mer av det vi redan gör för att bli hållbarare, dessutom ska vi sätta ord på det så fler kan göra som vi. Delningsekonomi har vi redan exporterat. Näst på tur är kaffekulturen, för vi människor behöver mötena! Både för vår hälsa och välmående skull, men också för det är där som lösningarna till omställningen föds.

Jag är glad att få vara X-ings kontaktperson till riksstyrelsen för Hela Sverige ska leva! Vi hörs vidare, var så säkra!

Emilia Rapp, Fränsta

Emilia Rapp, hållbarhetsstrateg i Ånge och nyvald styrelseledamot i Hela Sverige ska leva Riks. Foto: David Wreland.

Valåret 2022 från ett landsbygdsperspektiv.

En kort sammanfattning av vad som gjorts för att lyfta landsbygdsfrågorna under valåret till politikerna framför allt på det kommunala planet.

Det primära syftet med aktiviteten har varit att förse er, X-ings medlemmar, med ett underlag som skulle belysa partiernas ståndpunkt i landsbygdsfrågorna inför valet 11 september. Sekundärt var dessutom att lyfta landsbygdsfrågorna till politikerna så att de inte glöms bort.

Vi ville samla så många konkreta frågor från er som möjligt för att distribuera dem till politikerna och sedan samla in svaren för att presentera dem för er.

Det har vi gjort. Det första paketet med frågor skickade vi till de som arrangerade Landsbygdsriksdagen i Jönköping i maj. Där utgjorde de en del av materialet som användes under den nationella politikerutfrågningen (beskrevs i förra numret av XINGEN.).

Efter det skickades frågorna ut till alla kandiderande partier i alla kommuner i länet, med begäran att få in svar senast i slutet av juni. Det gick lite sådär med det. Efter ett antal påstötningar, tjat, med mera, så fick vi in ca 30 svar (av ca 80 möjliga!). En del menade att det var ett alldeles för omfattande frågematerial och svarade kanske inte av den anledningen, medan andra tyckte att det var ambitiöst och bra.

Vi hade målet att få ut resultatet senast i slutet av augusti för att det skulle finnas tid för er att läsa igenom det ni tyckte var intressant innan valet. Trots segheten att få in svar så lyckades det även om svarsfrekvensen borde ha varit högre. Vi har lärt oss en hel del som kan förbättras till nästa val! Kanalen ut till er har gått via X-ings hemsida, Facebook och XINGEN.s XTRA snabba nyheter.

Parallellt har två paneldebatter hållits i länet; en i samarbete med kommunbygderådet Allis i Söderhamn och ett som den lokala utvecklingsgruppen i Österfärnebo arrangerade. Vi försökte intressera tidningarna för ett samarbete tidigt i våras för att få till fler paneldebatter, men misslyckades. De hade nog med vad de gjorde själva.

Valet är avklarat för den här gången och det gick som det gick.

Nu är frågan till er:

Fick ni nån nytta av materialet? Såg ni det? Vet ni att det funnits? Hör gärna av er till redaktionen med synpunkter!

Mats Leivig

Illustration från framsidan av riksorganisationen Hela Sveriges Nyhetsbrev, nr 5, 2022.

NÄTVERKET FÖR HÅLLBART SÖDERHAMN.

Initiativtagare till nätverket "Hållbart Söderhamn" är Lennart Renöfält, som tog kontakt med kommunens nya hållbarhetsstrateg Gunilla Jonsson. Hon tog fasta på idén om att kommunen kan samverka i hållbarhetsarbetet med olika organisationer i civilsamhället via ett nätverk.

Inledningsvis tog Gunilla kontakt med personer från olika föreningar och organisationer, som hon tidigare haft kontakt med. Även personer inom kommunen kontaktades. På vårt första möte deltog Christina Åström från Naturskyddsföreningen, Lennart Renöfält från FFF och Eumeniakyrkan, Margareta Örn-Liljedahl från Landsbygdsföreningar, Kenneth Mårtensson från Röda korset, och från kommunen hållbarhetsstrategen Gunilla Jonsson, kommunekologen Andreas Håberg och energi- och klimatrådgivaren Anders Tång.

Mötet gick ut på att var och en framförde hur kommunen kan nyttja organisationer/föreningar i civilsamhället för att nå framgång i hållbarhetsarbetet. Vi kom även fram till vilka fler som kunde vara med. Det bestämdes att vi från civilsamhället i fortsättningen bjuder in till träffar fysiskt och digitalt via den maillista vi har. Nu har nätverket växt med flera studieförbund och landsbygdsföreningar, ytterligare en representant från Eumeniakyrkan Elina Skarin, samt Söderhamns kommunbygderåd – Allis.

Vi har enats om målsättningen med "Nätverket för Hållbart Söderhamn" är att samverka och dela på uppgiften att få till ett hållbart Söderhamn och att vara kontaktyta till

Bilden användes i den inbjudan till det politikersamtal som genomfördes under sensommaren. Foto: privat.

kommunen. De föreningar/organisationer som är med i nätverket blir en del av kommunens kontaktyta med civilsamhället och kan via nätverket uppvakta kommunen, tillsammans bilda opinion och arbeta för att få till flera aktiviteter för ett hållbart Söderhamn.

Nyligen har vi haft vår första aktivitet.

Det var ett panelsamtal med politiker i kommunen om miljö och hållbar utveckling. Ett öppet möte för alla och ett 50-tal personer kom. Nätverket hade jobbat fram ett frågebatteri till politiker och även publiken ställde frågor. Efter mötet var vi nöjda med att ha fått viss klarhet i var de olika partierna står i hållbarhetsfrågorna. Aktiviteten gav mersmak.

Christina Åström och Margareta Örn-Liljedahl

NU LIDER FÄBODSÄSONGEN MOT SITT SLUT.

Djuren har hämtats hem till bondgårdarna, där de ingår i årscykeln för ett helårsjordbruk. Förr var de en livsnödvändighet att kunna ha djuren på fäboden på sommaren, så att man kunde ta säd- och höskörd hemma på markerna vid gården.

I gamla sockenbeskrivningar fanns det bestämmelser om att man inte fick ha fler djur på fäboden än att man kunde föda dem på vintern. Det är andra tider nu!

Några av oss lånar dessutom kor eller getter och lämnar tillbaka dem till bonden när betessäsongen är över. Ofta i slutet av augusti eller i början av september i vårt län.

Nyss har vi inom Gävleborgs Fäbodförening GFF, en av fem regionala föreningar i fäbodlänerna, gjort en förnyad kartläggning av antalet levande fäbodar i vårt län.

Vi räknar med att det finns ca 50 levande fäbodar i vårt län mot 64 stycken år 2010!

Säkert finns det fler men det är de som kartlagts i länsstyrelsens nylig gjorda inventering. Med levande fäbodar menas fäbodare som betas eller slåttas. Bara två som vi känner till har traditionell mjölkhantering. Det är Krype fäbod ute mot Skärså och även Idfjärdsvallen, också vid kusten i Söderhamns kommun.

(se gfabod.blogspot.com).

Den utvecklingen vill vi försöka vända tillsammans med aktiva fäbodbrukare och Länsstyrelsen i vårt län samt genom opinionsbildning på olika nivåer!

Flera fäbodbrukare vill utöka sina beten men det finns hinder, till exempel stor arbetsbörda när det gäller daglig tillsyn av djur en bra bit bort från bondgården. Andra känner rädsla för rovdjur och när djuren går fritt på skogen utifrån den gamla sedvanan mulbete så kan det bli bekymmer med att det blivit fritidshus vid fäbodarna.

Men det är bara fem fäbodbrukare som har uppgett att de har sina djur fritt betande på skogen (mot tio år 2010) övriga har sina djur instängslade på olika stora hägn.

Fäbodbruket behöver lyftas, det är inte bara den romantiska bilden med vallande kvinnor som gör ost, smör och messmör sommartid på fäboden. Det är ett året runt slit med många arbetstimmar per dygn. Lönsamheten är låg då det ofta handlar om småskaligt bruk, och kanske mer om en livsstil.

Men även den behöver kunna ge inkomster som det går att leva på.

Och vi vet att betande djur på skog och utmark är så viktigt för en biologiska mångfaldens fortbestånd. Fäbodbruket uppfyller flera av de så kallade miljö kvalitetsmålen som Sveriges riksdag har antagit: Levande skogar, ett rikt växt- och djurliv, ett rikt odlingslandskap, storslagen fjällmiljö med fler och FN efterlyser mer betade utmarker i sin IPCC rapport.

Förbundets Svensk Fäbodkultur och utmarksbruk (FSF) som samlar de fem regionala föreningarna är nu inne i en spännande process! Vi har ansökt om att få bli ett av Unescos kommande immateriella kulturarv och det tillsammans med Norge. Det finns så mycket dold och tyst kunskap tex kring mjölkhanteringen, djurhållningen, sångskatten med mera vid fäbodarna som vi inte får glömma.

Institutet för språk och folkminnen (ISOF) är med oss på den redan tillsammans med en expertkommitté. Håll tummarna, beslut kommer i vår!!

Fäbodbruket är i tiden, vi är regenerativa, ägnar oss åt "agroforestry", har en helhetssyn på samspelet mellan djur och natur och producerar naturbeteskött.

Några går fäbodkurser för att starta upp eller återta nedlagda fäbodar. Det känns hoppfyllt!

*Test och foton: Carin Gisslén-Schönning
Sekreterare både i GFF och FSF*

Landsbygdsnätverkets podd "Landet"

Mindre kommuners nytta av Leader – små satsningar gör stor skillnad

En 20 min podd #148 (se länk nedan) om vad små kommuner kan ha för nytta av Leaderprojekt.

Fokus ligger på att få kommuner att inse den egna nyttan med leaderprojekt och att de därigenom kan hjälpa föreningarna.

Medverkande:

Charlotta Haskovec, verksamhetsledare SmåKom

Emma Gröndahl, kommunchef Hylte kommun

Niclas Hökfors (S), kommunalråd Överkalix kommun.

Reporter Håkan Montelius

Länk: <https://www.landsbygdsnätverket.se/pagang/poddenlandet/>

[poddar/148mindrekommunersnyttaavleadersmasatsningargorstorskillnad.4.60d746c11827f81c04d65173.html](https://www.landsbygdsnätverket.se/pagang/poddenlandet/poddar/148mindrekommunersnyttaavleadersmasatsningargorstorskillnad.4.60d746c11827f81c04d65173.html)

YMSA – EN MÖTESPLATS I ÖSTERFÄRNEBO.

Bytarbutiken YMSA i Österfärnebo är både en lokal marknadsplats och en social mötesplats. Den drivs av Österfärnebos utvecklingsgrupp sedan mer än 20 år.

När vi hade en lokal folkhögskolekurs år 2000 fick vi idén till butiken och det är fantastiskt kul att den lever än, säger Ingrid Bergman som var med och startade YMSA.

YMSA är ett dialektalt ord för Ömsa, vi tänkte på att byta skinn och tanken vara folk kunde byta grejer och handla av varandra i stället för att slänga bort saker, fortsätter Ingrid.

Lokalbefolkningen kan lämna in saker på YMSA, som säljer det vidare på kommission. Över tid har de pengar butiken dragit in varit tillräckligt för att täcka hyran, el och egna omkostnader. Målet har aldrig varit att gå med stor vinst. Det handlar i stället om resursutnyttjande och återbruk men minst lika viktigt är att vara en mötesplats för befolkningen.

– Österfärnebo och andra små orter behöver ställen där människor kan mötas. Vi är ett gäng glada pensionärer som sköter om och arbetar i butiken. Och vi trivs verkligen ihop, säger Ann-Marie Olsson som arbetar i butiken när vi hälsar på.

De som vill sälja genom YMSA kan själva sätta ett pris eller få hjälp med prissättningen och om det inte har sålts på tre månader kan de välja att skänka sakerna eller hämta hem dem igen.

– Vi har porslin och köksgrejer, gardiner, handdukar men också mycket annat som man kan behöva. Det är ett 20-tal personer som säljer saker via oss kontinuerligt och många andra som skänker saker då och då, säger Ann-Marie.

Det är tio kvinnor som turas om och håller öppet tre dagar i veckan. YMSA har också fungerat som kontor för utvecklingsgruppen, som står som formell ägare av verksamheten.

Vi har inga anställda så verksamheten går runt tack vara dessa frivilliga krafter. Det finns en tradition att jobba tillsammans i bygden som märks här på YMSA, men också att vi exempelvis byggt ett ute-gym, ordnar lovaktiviteter för barn och unga, valdebatter och mycket annat, säger Sophia Malm ifrån den utvecklingsgruppen.

YMSA delar lokal med regionens provtagning som räddades genom folklig opinionsbildning när Hälsocentralen lades ner på

På bilden ses från vänster: Annika Eriksson, Ann-Mari Olsson och Inga-Lill Gavell. Foto: Lars Igeland. Lars är en av två ordföranden i Österfärnebo Sockens Utvecklingsgrupp.

orten. Nu ska provtagningen tillbaka i bättre lokaler och den lokala ICA butiken vill expandera. Så nu letar YMSA nya lokaler.

– Vi gläds åt att det rör på sig bygden, nya företag och verksamheter. Hoppas vi kan fortsätta med YMSA på ny plats, säger Ann-Mari Olsson.

Lars Igeland

VI INSTALLERAR SOLEL TILLSAMMANS!

Nu i maj 2022 bestämde sig mer än 30 fastighetsägare i Österfärnebo, Gysinge, Hedesunda och Horndal för att pröva modellen där vi tillsammans tar in offerter om solel. På det sättet samordnar man installationer och produktionen av solel i vår bygd.

Redan tidigare har mer än 30 fastigheter installerat solel på detta sätt genom att samverkan runt offertförfrågningar och installationer. Alla som initialt är med och visar intresse fullföljer inte av olika anledningar inte och det är lite det som är själva poängen. Tillsammans lär vi oss om våra förutsättningar och om solel är rätt för oss just nu.

Allt började med en första upphandling 2018. Nu har vi efter den första gemensamma upphandlingen som följde, genomfört ytterligare två stycken och en fjärde är alltså på gång nu.

Så funkar det!

Vi som har installerat soleanläggningar producerar nu mycket av vår egen el. På nätterna eller när det är mer mulet måste vi såklart köpa el från nätet. Likadant när snön ligger tjock över panelerna mitt i vintern. Men annars producerar vi ofta mer el än vi förbrukar. Överskottet säljer vi till samma elbolag som vi köper el från på nätter, mulna dagar och så vidare. I praktiken går elen så klart till närmaste elanvändare, alltså till alla som är grannar till någon med solel!

Är det ekonomiskt?

Jo, men det verkar helt klart vara det! Och det såg ekonomiskt ut både innan men kanske ännu mera nu med tanke på den senaste tidens kraftigt höjda elpriser. Hur snabbt en anläggning betalar sin kostnad varierar lite beroende på dess storlek, om den står direkt mot syd eller mot öst alternativt väst. Även storleken på anläggningen och typ av tak spelar också viss roll. Anläggningarna verkar ofta betala sig på mellan 8–10 år, kanske lite fortare nu när ”alternativkostnaden” det vill säga priset för ”nätström” ökat kraftigt. Sen har vi fått lära oss att panelerna bör hålla i minst 20 eller kanske 30 år, vilket bör ge oss solelägare en ganska god vinst på investerat kapital. Att det dessutom är bra för klimat och miljö är en trevlig bonus!

Text och bild: Jonathan Korsar, lärare på Färnebo Folkhögskola, som arbetat ihop med Kenneth Mårtensson, ordförande i föreningen Solel i Sala Heby, med solelsamarbetet i Österfärnebo-Hedesunda med omnejd.

I MED OCH MOTVIND.

”- en plats där lokalsamhälle och vindparker möts i Gävleborgs län”.

Hela Sverige X-ing Gävleborg har sedan 2020 arbetat med projektet ”I Med och Motvind”, som finansierats av Energimyndigheten. Huvudmålet med projektet var att berörda bygder ska ha så mycket fakta och delaktighet som möjligt i det som berör närmiljön, men också att innevånarnas åsikter och upplevelser ska föras vidare för att göra hela landets utvinning av naturresurser bättre.

X-ing är här i sitt arbetssätt neutrala och verkar inte för vare sig fler eller färre vindkraftverk i länet. Neutraliteten betyder också att vi möter och bistår alltifrån motståndare till all vindkraftsetablering och de som gillar all vindkraft- och såklart det stora flertalet som finns däremellan.

I dessa tider är frågan om vindkraft ytterst aktuell, som bekant. Inte en dag som det inte diskuteras på nåt plan allt från riksdag till insändare i lokalpressen. Därför är det oerhört viktigt att man kan diskutera ämnet med fakta som bas och kunna mötas på en neutral plattform. Det är just det som projektet I Med och Motvind har erbjudit.

Motstående intressen, miljö och klimatpåverkan, arbetstillfällen, uttag av naturresurser, olika åsikter och många olika aktörer gör det svårt för enskilda boende och föreningar att hänga med och ha delaktighet på riktigt. Till detta läggs att även beslutsfattare och politiker ställs inför svåra avvägningar och påtryckningar, samtidigt som vindprojektörer önskar mer lokalkännedom om områden som synes möjliga.

I projektets inledning försvårade Coronasituationen möjligheterna till möten, men den senaste tiden är det full fart. Bara sen i våras så har projektet arrangerat:

- Fyra stycken processer i bygder med vindkraftsplaner. Två "Drop-in" arrangemang på bibliotek i vindkraftsbygder.
- Ett seminarium under Hela Sverige ska leva arrangemang Landsbygdsriksdagen 2022 i Jönköping, som lockade 26 deltagare från hela landet.

Samt:

- Föreläst på ett seminarium om lokal delaktighet och vindkraftens påverkan på Uppsala universitet, avdelningen "Arbetsmiljö och medicin".
- Deltagit i ett möte med dåvarande Energiministern tillsammans med Hela Sverige ska leva, Vindkraftcentrum samt föreningen Garantia för att uppmärksamma behovet av ordnad återbäring till bygderna.

Den 26 november arrangeras en Vind/energikonferens med både fysiskt (i Ockelbo) och digitalt deltagande. Se inbjudan till konferensen nederst på denna sida.

Jenny Breslin

Nytt fortsättningsprojekt genom Vinnova klart!

Projektet går mot sitt slut nu. Men många kontakter är knutna och samverkansprocessen utarbetad.

Det nya projektets namn är "Förankrad i med och motvind – lokal förankring som grund för vindbruksplanering" och ska framförallt jobba vidare med besöken ute i bygderna samt skapa ett nationellt kunskapscentrum kring lokal delaktighet vid vindkraft och energifrågor.

Fortfarande ska arbetet vara utan eget ställningstagande och med huvudmålgrupp bygderna i länet.

Projektpartners i detta Vinnovaprojekt är en bred palett av vår egen riksorganisation, Högskolan i Gävle, Länsstyrelsen Gävleborg, Hela Sverige ska leva Dalarna, Ljusdals Kommun och Vindkraftcentrum, men fler aktörer välkomnas att bidra.

Vinnovas utlysning handlar om innovativa lösningar för genomförandet av en demokratisk och rättvis klimatomställning där samhället tar täten och ingen lämnas utanför, kopplat till industrins utveckling mot fossilfrihet.

Projektperiod är 220901–240531.

Vindkraften och Energikrisen

Alla parter oavsett ställningstagande med intresse inom energi och vindbruksfrågor välkomnas till denna digitala och fysiska konferens i Ockelbo lördag 26:e november.

Projektet "I Med och Motvind" bjuder in er att bidra med era fakta, frågor och åsikter till detta forum för samtal om landsbygdernas situation och motstående intressen. Konferensen är kostnadsfri, men anmälan är obligatorisk!

Programmet planeras pågå 09.00 (check in) – 16.00: Erfarenheter från projektet "I Med och Motvind" samt fördjupningar om bl a konflikthantering, energiläget i Gävleborg, återbäringsmodeller och vad görs åt energikrisen

Mer info och anmälan inom kort!

Kolla in projektets hemsida:

<https://www.helasverige.se/gavleborg/exempelsida/projekt/i-med-och-motvind-ny/>

Save the date 26/11

NOMINERA DIN FÖRENING/ LOKALA UTVECKLINGSGRUPP TILL ÅRETS X-ING 2022!

X-ING GÄVLEBORG

Vinnaren koras i anslutning till Föreningsmötet, som hålls digitalt, onsdag 26 oktober

Till utmärkelsen kan medlemmar hos X-ing Gävleborg nomineras. Styrelsen för X-ing Gävleborg ser gärna att många nomineringar kommer in. Var inte blyga utan fatta mod och nominera just din förening. Det sker så otroligt mycket inom föreningslivet i vårt län och det vill X-ing premiera med denna utmärkelse.

Vinnaren får förutom äran en bankcheck på 5 000 kr, ett diplom med motiveringen till utmärkelsen samt blommor och choklad.

Skicka din nominering senast **10 oktober** via e-post till kenneth.noren@helasverige.se

Läs mer [här](#)

Motivering Årets X-ing 2021

*Från idrottsklubb till bygdegårdsförening,
idag navet för lokal utveckling.*

*Bygdegårdsföreningen Bogårdens Föreningshus arbetar
brett med frågor som engagerar hela bygden.*

*Fiber, hastighetsgränser, flytt av postlådor, att lyfta
bygdens ögon för krisberedskap är exempel på områden
som tillhör föreningens vardag.*

*Genom dess eldsjälar och samverkan skapas en helhet
som håller hela vägen.*

FÖRENINGSMÖTE X-ing Gävleborg Onsdag 26 oktober, kl. 18.30 till 20.30

Årets Föreningsmöte sker digitalt via Zoom.

Anmälan ska innehålla att du har rösträtt/inte rösträtt samt ditt namn, mobil, e-post och föreningstillhörighet. Skickas via e-post till kenneth.noren@helasverige.se senast söndag 23 oktober.

Länk till mötet skickas ut till anmälda dagarna innan mötet.

Mötet innehåller sedvanliga handlingar – här tas beslut om Verksamhetsplan samt Budget för 2023.

Emilia Rapp, se krönika sidan 8, är med och berättar om sitt arbete med Hållbarhet.

Mötesdokumentation nås senast från och med 11 oktober via vår hemsida via [Aktuella möten](#).

För mer information ring Kenneth Norén 070-222 37 21

GIRA-arbetet fortsätter...

En viktig del i GIRA-projektet (Green Initiatives in Rural Areas) är de studiebesök hos samtliga partnerländer som ingår, för att utbyta erfarenheter, se goda och mindre bra exempel samt inspireras av varandra. Den 12–15 september genomfördes det fjärde besöket i projektet. Denna gång bar det av till holländska Friesland, med kanaler överallt.

Efter en lång resdag, kom vi fyra svenskar, Jörgen, Sophia, Mats samt undertecknad, Lena, kom fram till vårt resmål. De andra partnerländernas deltagare från Grekland, Polen, Frankrike och Tyskland samt även andra delar av Holland anslöt också. Under vistelsen bodde vi i stugor i ett naturreservat (campsite 't Wiid in Eernewâld).

Värdar var den regionala organisationen "Doarpswurk" som har som motto: *Vi tror på den småskalighetens kraft.*

Odlings- och matkooperativ

Första morgonen besökte vi byn Sibrandabuorren, där ett odlings- och matkooperativ finns. Bondården ägs av ett par, där mannen är odlaren. På gården är det han som bestämmer växtföljden i det permakulturella odlandet. Medlemmarna är sedan med vid sådd, skörd och efterarbeten varje vecka. Gården omfattar 1 hektar och försörjer medlemmarna med grönsaker 35 veckor om året. Gården har även praktikanter från den närbelägna naturbruksskolan. Vidare ordnar man med måltider för besökare i samarbete med en kock och med lokala produkter som bas.

Hustrun jobbar med information för att främja småskaliga samarbeten inom odling, djur och mat samt opinionsbildning.

Lokala energi- och demokratiexempel

Efter lunch på gården blev det avfärd till Trynwalden. Området består av sju byar med cirka 8 000 invånare. Det vi såg här var demokratiska processer, en solcellspark och lokalt energikooperativ. I Trynwalden finns det ett medborgarhus. Här har bygden skaffat en parallellscykel med elbatteri för äldre människor samt en kooperativ eldriven bil. Vidare har man fått till ett bussstop i form av en sensorstyrd pelare, som indikerar om någon vill stiga på.

Ett problem som representanterna lyfte fram är landets egna naturgastillgångar. Gasen har hittills varit en bra tillgång och Holland är alltså inte beroende av rysk gas. Dock har det varit några jordbävningar i grannprovinsen, Groningen, vilket gör att man ser sig efter andra lösningar.

Solen är inte bra att använda vintertid. Och hur kan solenergin bäst lagras? Det holländska ledningsnätet är också fullt idag, så därför måste man skapa egna lokala lösningar.

Därför har man startat det lokala energikooperativet Trynergie, med solceller och några vindsnurror, för el- och varmvatten. Detta lokala nät har 200 medlemmar och kunder. Här samarbetar bygden med ett stort lokalt företag, som har solpaneler på ett 4000 kvm stort tak och egen transformator.

Sen fick vi vara med om en seglats i närliggande Earnewalds sjösystem med en kanalbåt "Scute" – en holländsk pråm och besök på tillhörande pråmmuseum.

Vi avslutade dagen med en barbecue på kajen bredvid Jantsjes båt, där hon bor permanent. Jantsje van der Spoel är med i GIRA via den holländska partnern Learn for Life.

Våra värdar Theo Andreae och Doeke Anne Fokkema, som transporterade runt oss i egna elbilar. Foto: Lena Husén.

Bregje Hamelynck och Johannes Lankester informerar om hållbara bygder och gårds-kooperativet. Foto: Lena Husén.

Sista hela dagen, onsdagen, fick vi ånyo se intressanta lokala verksamheter. Till en början ett besök i staden IJlst, där myndigheterna låtit byborna vara med om att hitta en bra placering av solparken. Vi fick information om hur kommunen såg på medverkan med lokalbefolkningen och deras roll i olika infrastruktursammanhang.

Nästa by att besöka var Heeg som kallar sig: "Hållbara Heeg" där man arbetar med akvatermisk energi, bilpooler och projekt för att minska avfallet. Även där serverades vi lunch med lokala produkter. Heeg har sedan 2019 arbetat fram en plan för en kollektiv värmeförsörjning som ska omfatta hela byn. Värmen kommer från ytvattnet i sjön Hegermeer.

Dr Oane Galamas föreläsning. Foto: Lena Husén.

Föreläsning om förnybara energikällor på landsbygd

Den sista eftermiddagen besökte vi provinshuset och fick en tänkvärd föreläsning av Dr Oane Galama. Oane är specialist på energi, regenerativt jordbruk samt vatten och berättade om "Möjligheter för ett landsbygdssamhälle som drivs av förnybara energikällor". Han har ett professionellt intresse för systemtänkande, hållbara landskap, regenererande natur, blomstrande ekosystem, livscykelanalyser, biofysisk ekonomi och social utveckling. Vi mötte också en regional provinsrepresentant som berättade om provinsen Friesland och parlamentshuset.

Sist men inte minst besökte vi 'it Swettehûs', en prisbelönt provinsbyggnad, 'circular Fryslân', som är ett kraftverk för driften av 40 broar och ett nytt stödcenter för provinsens kretsloppsbaseade vattenförvaltning med fjärrstyrning av broar. Vi även middag i samband med presentationen där.

På kvällen var det bara tillbaks till campingen igen och för avslutande samling och farväl till våra värdar.

Vi tog med oss de många intressanta och nyskapande verksamheterna, som finns på lokalt och regionalt plan, med olika aspekter av hållbarhet. Vi kände oss verkligen välkomnade och generöst mottagna. Friesland är en provins som har många likheter med Hela Sverige X-ing Gävleborg, väl värd ett besök.

Lena Husén

GIRAs sida på X-ings webb:

<https://www.helasverige.se/gavleborg/projekt/gira-green-initiativ-in-rural-areas/>

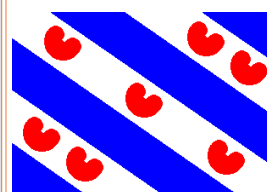
Solceller, våtmark och kanaler. Foto: Lena Husén.

Fakta

Friesland (frisiska med officiellt namn Fryslân) är en provins i norra Nederländerna. Ortsnamn finns på båda språken överallt på skyltar etc.

Provinsens huvudstad är Leeuwarden (Ljouwert).

Provinsen har ett eget språk, en egen flagga och en stark egen identitet.

Källa: Wikipedia

Lokalt ägd vindsnurra. Foto: Mats Leivig.

VYKORTET.

Kom inte och påstå att landsbygdsbor inte är kreativa! Det är nästan ett måste för att göra det möjligt att bebo, förvalta och utveckla den egna hembygden, även i andra länder.

Man gör det var för sig eller tillsammans med andra, exempel på det var när X-ing och Europahuset i GIRA besökte Friesland i Nederländerna och skickade vykort därifrån.

Fryslân
Provincie

Självplock i kooperativ trädgård, en av de 100-tals kanalerna och båthamn i byn vi bodde i. Foto: Mats Leivig.

September 2022

Vykort från Friesland, Nederländerna

Hej Därhemma

Här i norra Holland är gräset grönare och det är vatten överallt. Landet ligger till största delen under havsnivån, så jag är glad att deras vattenpumpar och kanalsystem funkar bra. Annars hade det blivit blött om fötterna.

Att jobba ihop i ett europeiskt projekt (GIRA) är oerhört kul och stimulerande. Att inse att landsbygdsutveckling är liknande i Friesland var en positiv överraskning. Samarbete förordas!

Kooperativ i byarna är modellen som används både när det gäller energiproduktion och matdistribution. Vi kan väl åka hit tillsammans nån gång framöver?

Mats Leivig, deltagare i GIRAs studieresa i september

Till

Alla landsbygdsutvecklare

Gävleborgs län

Förslag: Hela Sverige X-ing Gävleborg

SKRIVARTÄVLINGEN

”UNGA GRÖNA VISIONER”.

Bor du i Gävleborg och ska du ta studenten till våren 2023? Eller känner du någon som gör det? Kanske ditt barn, barnbarn, din granne, eller bara god vän???

I så fall tycker jag du skall tipsa hen om skrivartävlingen **”Unga Gröna Visioner”** som pågår just nu!

Genom att skriva ner sina tankar och visioner kring hur vi kan få en mera hållbar framtid, både miljö/klimatmässigt men även ur socialt och ekonomiskt perspektiv, finns chansen att vinna fina priser och att få din text publicerad i länets dagstidningar. Tävlingen pågår under tiden 15 augusti– 15 november.

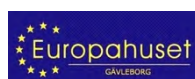
Så tag nu chansen att bidra med nya idéer och visioner och delta i tävlingen.

Stort Lycka till!

Mer information: <https://www.helasverige.se/gavleborg/exempelsida/projekt/gira-green-initiativ-in-rural-areas/>

Liknande tävlingar kommer även äga rum i Frankrike, Grekland, Polen och Nederländerna som en del i GIRA-projektet.

Tävlingen i Gävleborg arrangeras tillsammans av Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg, Europahuset Gävleborg, Länsstyrelsen Gävleborg, Arbetarbladet, Gefle Dagblad, Hudiksvalls Tidning, Ljusdals Posten, Ljusnan, Söderhamns Kuriren och Projektet GIRA (Green Initiative in Rural Areas).

ANSLAGSTAVLAN.

HELA SVERIGE.

Hela Sverige ska levas Landsbygdspolitiska Program 2022

Läs det på:

<https://www.helasverige.se/kunskap-och-media/landsbygdspolitiskt-program-2022/##>

Ung på landsbygden

25 sommarjobbade ungdomar har fått tillfälle att förmedla sina olika vardagar.

Läs mer på:

<https://www.helasverige.se/nyheter/ung-pa-landsbygden-utan-pekpinnar-fran-vuxenvarlden/>

Service och sociala innovationer på landsbygden

Lyssna på Landsbygdsnätverkets podd #149 Service i landsbygger – rullande ungdomsmottagningar och sociala innovationer

<https://www.landsbygdsnatverket.se/pagang/poddenlandet/poddar/149serviceilandsbygderrullandeungdomsmottagningarochandrasocialainnovationer.4.255f72e81830fdabeddbf880.html>

OBS! OBS!

Påminnelse!

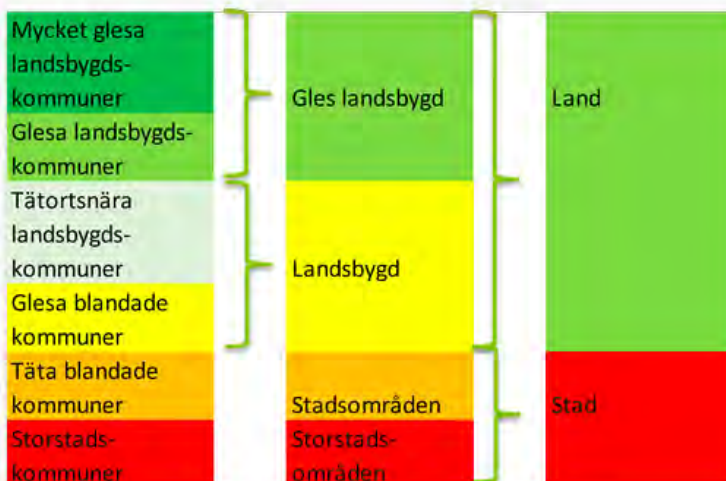
**Till alla medlemmar
i X-ing Gävleborg!**

Skriv in ert organisationsnummer i medlemsregistret för att byalagsförsäkringen ska gälla från första juni 2022!

**HELA
SVERIGE.**
Hela Sverige ska levas!

Vad är "landsbygd" respektive "glesbygd"?

Jordbruksverket har sedan 2015 en landsbygdsdefinition som innebär att myndigheten delar in alla kommuner i sex olika kategorier. I vissa fall behöver delas kommunerna in på två grovre sätt; en med fyra kategorier och en annan med enbart två kategorier.

Indelning i kategorier utifrån Tillväxtanalys rapport Bättre statistik för en bättre regional och landsbygds politik (2014)

<https://jordbruksverket.se/stod/programmen-som-finansierar-stoden/var-definition-av-landsbygd>

TYST... DET BÖRJAR SNART!

PÅ GÅNG.

XINGEN. önskar alla

*En fin höst!*Vi syns och hörs på möten
och på nätet!

Foto: privat.

13 maj–29 oktober	Efter skyfallet 2018 skogsbränder i Ljusdal, 2021 översvämningar i Gävle. Vandringsutställning	Hälsinglands museum, Hudiksvall
6–7 oktober	Lokalekonomidagarna	Mer info: https://lokalekonomi.helasverige.se/
13 oktober	Temadag – hur producerar vi mat i en föränderlig omvärld?	Mer info: https://www.lansstyrelsen.se/gavleborg/om-oss/kalender/kalenderhandelser---gavleborg/2022-08-25-temadag---hur-producerar-vi-mat-i-en-foranderlig-omvarld.html
26 oktober	Föreningsmöte med X-ing Gävleborg	Tema Hållbarhet, digitalt Läs mer :
26 november	Vind/energikonferens fysiskt och digitalt	Ockelbo, fysiskt och digitalt: Läs mer :

PRODUKTION: Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg**Ansvarig utgivare** Jenny Breslin breslin.loos@hotmail.com**Redaktörer:** Helena Näslund och Lena Husén**Hemsidan** <https://www.helasverige.se/gavleborg/>**Följ** [X-ing Gävleborg på Facebook](#)**Bidrag till medlemstidningen** xingen@helasverige.se**Avregistrera XINGEN.** xingen@helasverige.se

X-ING GÄVLEBORG